

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Α' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΕΡΓΩΝ
Ταχ. Δ/ση: ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 17-19 ΑΘΗΝΑ, 10433
Πληροφορίες: ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΝΤΕΝΤΙΔΑΚΗΣ
Τηλ.: 2108208745, 2132161242
Email: MDEDID@MOH.GOV.GR

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΘΗΝΑ, 05/03/2025
Α.Π.: Α3α/Γ.Π.οικ.10539

Προς:

ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ
Υπ' όψιν Νομίμου Εκπροσώπου
Υπεύθυνου Πράξης Σκουτέλης
Δημήτριος

ΘΕΜΑ: Ένταξη της Πράξης «Δράσεις ανάπτυξης δεξιοτήτων και ικανοτήτων ανθρωπίνου δυναμικού, Επικουρικών Διασωστών Πληρωμάτων Ασθενοφόρων του ΕΚΑΒ» με Κωδικό ΟΠΣ 5224975 στο «ΤΠΑ ΥΓΕΙΑΣ 2021-2025»

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133), όπως ισχύει.
2. Τον ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167), όπως ισχύει.
3. Τον ν. 5410/2024 «Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμπληρωματικές διατάξεις» (Α' 154), όπως ισχύει.
4. Το π.δ. 2/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 2).
5. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130), όπως ισχύει.
6. Το π.δ. 121/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας» (Α' 148), όπως ισχύει.
7. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα, όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» (Α' 98).
8. Την υπ' αρ. 104259/17.07.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Τροποποίηση της υπ' αρ. 62564/04.06.2021 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' 2442).» (Β' 4198).
9. Την υπ' αρ. Α1α/οικ. 35237/01.07.2024 απόφαση του Υπουργού Υγείας με θέμα: «Διορισμός της Βασιλικής Φακουκάκη ως Υπηρεσιακής Γραμματέως του Υπουργείου Υγείας» (ΥΟΔΔ 665).
10. Την υπ' αρ. 8878/16.05.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Τροποποίηση της υπ' αρ. 62564/04.06.2021 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' 2442).» (Β' 2909).
11. Την υπ' αρ. 124302/23.12.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων με θέμα: «Έγκριση Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΤΠΑ) του Υπουργείου Υγείας στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) προγραμματικής περιόδου 2021-2025» (Β' 6652).
12. Την υπ' αρ. 55415/30.05.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων με θέμα: «Τροποποίηση της υπ' αρ. 62564/4.6.2021 υπουργικής απόφασης «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' 2442)» (Β' 2741).
13. Την υπ' αρ. 62564/04.06.2021 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων με θέμα: «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου – Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' 2442).
14. Την Πράξη 38 του Υπουργικού Συμβουλίου της 31.08.2020 με τίτλο «Έγκριση και προσδιορισμός των πόρων υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2025» (Α' 174).
15. Το υπ' αρ. 480526/24.01.2025 υποβληθέν Τεχνικό Δελτίο Πράξης με ΚΩΔ. ΠΡΑΞΗΣ/MIS (ΟΠΣ): 5224975.
16. Την υπ' αρ. Α3α/Γ.Π.οικ. 47757/12.09.2024 (ΑΔΑ: 6ΝΦ2465ΦΥΟ-ΕΑΗ) ανακοίνωση πρόθεσης χρηματοδότησης «ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΣΤΟ «ΤΠΑ ΥΓΕΙΑΣ» ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: 3.1 «Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός» ΜΕ ΤΙΤΛΟ «Δράσεις ανάπτυξης δεξιοτήτων και ικανοτήτων ανθρωπίνου δυναμικού, Επικουρικών Διασωστών Πληρωμάτων Ασθενοφόρων του ΕΚΑΒ»».

Αποφασίζουμε

την Ένταξη της Πράξης «Δράσεις ανάπτυξης δεξιοτήτων και ικανοτήτων ανθρωπίνου δυναμικού, Επικουρικών Διασωστών Πληρωμάτων Ασθενοφόρων του ΕΚΑΒ» με Κωδικό ΟΠΣ 5224975 στο «ΤΠΑ ΥΓΕΙΑΣ 2021-2025» και στον Άξονα Προτεραιότητας «Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός»

Η Πράξη χρηματοδοτείται από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ).

Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΑΞΗΣ

1.Κωδικός Πράξης/MIS (ΟΠΣ):	5224975
2.Δικαιούχος:	ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ
3.Κωδικός Δικαιούχου:	4050673
4.Φυσικό αντικείμενο της πράξης:	
<p>Η προτεινόμενη πράξη αφορά στην αναβάθμιση δεξιοτήτων των επικουρικών διασωστών – πληρωμάτων ασθενοφόρων του ΕΚΑΒ, μέσω κατάλληλης εκπαίδευσης και πιστοποίησης. Το πρόγραμμα «Δράσεις ανάπτυξης δεξιοτήτων και ικανοτήτων ανθρωπίνου δυναμικού, Επικουρικών Διασωστών Πληρωμάτων Ασθενοφόρων του ΕΚΑΒ» αφορά την συνεχιζόμενη αναβάθμιση δεξιοτήτων των επικουρικών διασωστών πληρωμάτων ασθενοφόρων του ΕΚΑΒ με την εκπαίδευση τους πάνω στις ακόλουθες θεματικές κατηγορίες, η κάθε μία από τις οποίες περιλαμβάνει επιμέρους ενότητες. Η πρώτη θεματική κατηγορία αφορά εκπαίδευση στις αεροδιακομιδές με πτητικά μέσα, τον εξοπλισμό ενός ελικοπτερου, τα πρωτόκολλα επικοινωνίας και τους κανόνες ασφαλείας. Η δεύτερη κατηγορία αφορά πρωτοβάθμια αντιμετώπιση ιατρικών περιστατικών όπως αντιμετώπιση ασθενών με καρδιακά επεισόδια, δηλητηριάσεις, shock κλπ. Η Τρίτη ενότητα αφορά την αγγλική ορολογία για την επικοινωνία των διασωστών πληρωμάτων ασθενοφόρων με αγγλόφωνους συναδέλφους τους και ασθενείς.</p> <p>Η λειτουργία του ΕΚΑΒ και των Παραρτημάτων του βασίζεται στο ΠΔ 376/1988, όπως ισχύει σήμερα, και βάση αυτού ορίζονται τα προσόντα των υπαλλήλων κάθε κλάδου και ιδιαίτερα για τους διασώστες πληρώματα Ασθενοφόρου τα προσόντα αυτά επικυρώθηκαν με την έκδοση των επαγγελματικών τους δικαιωμάτων (ΠΔ 62/2007). Οι διασώστες πληρώματα ασθενοφόρων του ΕΚΑΒ είναι απόφοιτοι δημοσίων και ιδιωτικών ΣΑΕΚ όπου η εκπαίδευση τους γίνεται με βάση τους οδηγούς σπουδών της Γ.Γ. Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης τους ΥΠΑΙΘΑ βάσει των ν. 4763/2020 και 4186/2013. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που θα υλοποιηθεί είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την συνεχιζόμενη κατάρτιση των επικουρικών διασωστών πληρωμάτων ασθενοφόρου και την αναβάθμιση των επαγγελματικών τους δεξιοτήτων καθώς στο πρόγραμμα εκπαίδευσης τους δεν υπάρχει κανένα μάθημα ή εκπαίδευση για την διακομιδή με πτητικά μέσα, παρά μόνο με επίγεια. Επίσης η αντιμετώπιση ενός ασθενούς κατά την διάρκεια μιας αεροδιακομιδής διαφέρει σημαντικά από την αντιμετώπιση του ίδιου περιστατικού στο έδαφος καθώς μέσα στην καμπίνα του πτητικού μέσου είναι διαφορετικές οι εξωτερικές συνθήκες όπως η ατμοσφαιρική πίεση, η θερμοκρασία, η διαθεσιμότητα οξυγόνου κλπ. Τέλος το μάθημα των αγγλικών στο ωρολόγιο πρόγραμμα εκπαίδευσης των διασωστών υπάρχει για ένα εξάμηνο, και οι απόφοιτοι της ειδικότητας δεν λαμβάνουν κάποια πιστοποίηση των γνώσεων τους πάνω στην αγγλική ορολογία με το πέρας της κατάρτισης τους. Γίνετε λοιπόν αντιληπτό ότι το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα αναβαθμίσει στην πράξη τις δεξιότητες των επικουρικών διασωστών πληρωμάτων ασθενοφόρου του ΕΚΑΒ και θα αυξήσει τις γνώσεις τους και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών του οργανισμού στην κοινωνία. Με την ολοκλήρωση του προγράμματος οι επικουρικοί διασώστες πληρώματα ασθενοφόρων θα είναι σε θέση να προσεγγίσουν ένα ελικόπτερο με ασφάλεια για τον εαυτό τους μειώνοντας τον κίνδυνο εργατικού ατυχήματος αλλά και να αντιμετωπίσουν ένα κρίσιμο περιστατικό που χρειάζεται άμεση μεταφορά στο νοσοκομείο, εντός του πτητικού μέσου.</p> <p>Το φυσικό αντικείμενο θα περιλαμβάνει:</p> <p>την ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού</p> <p>την κατάρτιση 850 ατόμων μέσω 170 ωρών εκπαίδευσης, εκ των οποίων οι 80 ώρες θα πραγματοποιηθούν μέσω της σύγχρονης και 90 ώρες μέσω ασύγχρονης εκπαίδευσης σε διάφορες θεματικές ενότητες πχ. εκπαίδευση στα πτητικά μέσα, αντιμετώπιση απρόβλεπτων καταστάσεων και πανδημιών, βασική ορολογία αγγλικής γλώσσας στην προνοσοκομειακή φροντίδα, γενικά θέματα ασφάλειας εν πτήση κλπ, πιστοποίηση των καταρτιζόμενων</p> <p>δράσεις δημοσιότητας</p> <p>καταβολή επιδόματος κατάρτισης και</p> <p>υπηρεσίες τεχνικού συμβούλου.</p> <p>Η προτεινόμενη πράξη θα υλοποιηθεί με δικαιούχο την Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος.</p>	
5. Παραδοτέα πράξης:	
<p>Για το Υποέργο 1 "Δράσεις Κατάρτισης και Πιστοποίησης Εργαζομένων" τα Παραδοτέα θα είναι:</p> <p>Π.1 - Εκπαιδευτικό Υλικό κατάρτισης (ελληνικά - αγγλικά)</p> <p>Π.2.1 - Αποδεικτικά υλοποίησης της σύγχρονης εκπαίδευσης</p> <p>Π.2.2. - Αποδεικτικά υλοποίησης της ασύγχρονης εκπαίδευσης</p> <p>Π.3 - Αποδεικτικά πιστοποίησης καταρτιζόμενων</p> <p>Π.4 - Επικοινωνιακό Σχέδιο, Έντυπο / ηλεκτρονικό υλικό δημοσιότητας, Δημοσιεύσεις κλπ.</p> <p>Για το Υποέργο 2 "Επίδομα συμμετεχόντων στις δράσεις κατάρτισης και πιστοποίησης" τα Παραδοτέα θα είναι:</p> <p>Π.5 - Συγκεντρωτικός πίνακας με κατάλογο καταρτιζόμενων και υπολογισμού εκπαιδευτικού επιδόματος (ανά ωφελούμενο/πραγματοποιήσιμες ώρες κατάρτισης/ ημερομηνία εξέτασης πιστοποίησης/ ποσό επιδόματος)</p> <p>Για το Υποέργο 3 "Υπηρεσίες Τεχνικού Συμβούλου"</p> <p>Π.6 - 1η Έκθεση Πεπραγμένων</p> <p>Π.7 - 2η Έκθεση Πεπραγμένων.</p>	

6. ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΣΩΝ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
12002	Αριθμός προγραμμάτων κατάρτισης και επιμόρφωσης	Αριθμός	Δεν εφαρμόζεται	1,00

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

7. Η ημερομηνία έναρξης της Πράξης ορίζεται η **05/03/2025**.
8. Η ημερομηνία λήξης της Πράξης ορίζεται η **27/01/2026**.
Η προθεσμία επιλεξιμότητας δαπανών για το ΕΠΑ 2021-2025 είναι η 31/12/2025.

10. Η ανάληψη της νομικής δέσμευσης όλων των υποέργων της πράξης πραγματοποιείται έως **31/12/2025**

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΑΞΗΣ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (ΠΔΕ)	1.874.150,00
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ και ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΚΤΟΣ ΠΔΕ	0,00
ΜΗ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	0,00
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	1.874.150,00
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΠΡΑΞΗΣ ΕΠΑ	1.874.150,00

Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

14. Η δημόσια δαπάνη της πράξης που προτείνεται για εγγραφή στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων **ανέρχεται σε 1.874.150,00 €**

Η δημόσια δαπάνη της πράξης επιμερίζεται ως ακολούθως:

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝ/ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΑΝ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

ΚΩΔ. ΣΑ	ΚΩΔ. ΠΡΑΞΗΣ ΣΑ (ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΥ)*	ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΣ (που συνεχίζει να πληρώνει την πράξη)	ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΣ Π/Υ	ΣΥΝΟΛΟ Π/Υ
ΝΑ391	2025ΝΑ39100002	Νέο Έργο ΠΔΕ	ΝΑΙ	0,00	1.874.150,00

* Ο κωδικός εναρίθμου τίθεται σε ισχύ μετά την έγκριση της ΣΑ από τον Υπουργό.

15. Το επιλέξιμο ποσό της δημόσιας δαπάνης, το οποίο προτείνεται για εγγραφή στο ΕΠΑ ανέρχεται σε **1.874.150,00 €**.

Γ. ΟΡΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Ο δικαιούχος υποχρεούται να τηρήσει τους όρους της απόφασης ένταξης και να υλοποιήσει την πράξη, σύμφωνα με τους όρους και τον χρονικό προγραμματισμό αυτής, καθώς και να τηρήσει τις υποχρεώσεις που παρατίθενται στο συνημμένο Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της απόφασης ένταξης.

Σε περίπτωση που η υλοποίηση της πράξης αποκλίνει από τους όρους της απόφασης ένταξης, η ΔΑ / ο ΕΦ επανεξετάζει την πράξη και μπορεί να προβεί στην ανάκληση της απόφασης ένταξής της.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Εσωτερική διανομή:

Γραφείο Υπουργού Υγείας
Γραφείο Αναπληρώτριας Υπουργού Υγείας
Γραφείο Υφυπουργού κ. Θεμιστοκλέους
Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
Γενική Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών και Τεχνικής Υποστήριξης
Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης
Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, Τμήμα Α' (Προγραμματισμού και Εποπτείας Έργων), Γραμματεία

-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο δικαιούχος της πράξης «Δράσεις ανάπτυξης δεξιοτήτων και ικανοτήτων ανθρωπίνου δυναμικού, Επιχειρηματικών Διασωστών Πληρωμάτων Ασθενοφόρων του ΕΚΑΒ» αναλαμβάνει την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων:

1. ΤΗΡΗΣΗ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

Να τηρεί την Εθνική και Ενωσιακή Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αιφώρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρεί τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων και ιδίως τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και εκτέλεσης των υποέργων της πράξης.
Η νομική δέσμευση των υποέργων αναλαμβάνεται εντός της προθεσμίας που ορίζει η Υπηρεσία Διαχείρισης (ΥΔ) στην απόφαση ένταξης. Η ΥΔ μπορεί – τροποποιώντας την απόφαση ένταξης – να παρατείνει την προθεσμία ανάληψης νομικής δέσμευσης των υποέργων. Σε κάθε περίπτωση, η συνολική διάρκεια της προθεσμίας δεν υπερβαίνει τους 18μήνες από την αρχική ένταξη της πράξης σε Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΑ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ).
Εύλογη παράταση ανάληψης νομικής δέσμευσης για υποέργο/α πλέον του 18μηνου από την αρχική ένταξη της πράξης στο ΠΑ δύναται να δοθεί κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης της ΥΔ και έγκρισης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π). Η αιτιολογημένη έκθεση της ΥΔ υποβάλλεται στη ΔιΔιΕΠ το αργότερο δύο (2) μήνες πριν την παρέλευση του 18μηνου.
Σε περίπτωση που δεν έχει γίνει ανάληψη νομικής δέσμευσης για κανένα υποέργο της πράξης εντός του 18μήνου ή της τυχόν παράτασης πλέον του 18μήνου, ανακαλείται η Απόφαση Ένταξης της πράξης.
Σε περίπτωση που δεν έχει γίνει ανάληψη νομικής δέσμευσης για κάποιο/α από τα υποέργα της πράξης εντός του 18μήνου ή της τυχόν παράτασης πλέον του 18μήνου, τροποποιείται υποχρεωτικά η Απόφαση Ένταξης της πράξης περιλαμβάνοντας μόνο τα υποέργα για τα οποία έγινε εμπρόθεσμα η ανάληψη νομικής δέσμευσης.
- (ii) Να διασφαλίζει τη λειτουργικότητα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με τον φορέα υλοποίησης αυτής.
- (iii) Να πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ενημέρωση του Πληροφοριακού Συστήματος του ΕΠΑ (ΠΣ ΕΠΑ) σχετικά με την πορεία της πράξης, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την υλοποίησή της, ειδικότερα δε τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και των δεικτών, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου αυτού.
- (iv) Να διασφαλίζει την ακρίβεια, την ποιότητα και την πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλει στο ΠΣ ΕΠΑ.
- (v) Να ενημερώνει έγκαιρα την ΥΔ του ΠΑ σχετικά με υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΕΠΑ.
- (vi) Να παρακολουθεί τους δείκτες της πράξης.
- (vii) Να λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, που θα εξασφαλίζουν τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.
- (viii) Στις περιπτώσεις των πράξεων με έμμεσες πληρωμές - επιχορηγήσεις ειδικών ταμείων/λογαριασμών και Νομικών Προσώπων, να καταγράφει τις δαπάνες της πράξης στο σύστημα του φορέα και να είναι άμεσα διαθέσιμες σε περίπτωση που ζητηθούν από την ΥΔ.
- (ix) Για πράξεις για τις οποίες απαιτείται η συλλογή δεδομένων για τους ωφελούμενους (microdata), ο δικαιούχος υποχρεούται, επιπλέον, να εφαρμόσει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και διαβίβαση των δεδομένων, όπως περιγράφονται στους Ειδικούς Όρους.

3. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

1. Να τηρεί καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης και για όσο χρόνο υπέχει σχετική υποχρέωση από το θεσμικό πλαίσιο όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης και να τα θέτει, εφόσον ζητηθούν, στη διάθεση της ΥΔ, της Δι.Δι.Ε.Π., των ad hoc ελεγκτικών οργάνων και άλλων αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων.
2. Να αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα τόσο στην έδρα του όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης και να διευκολύνει τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο αφορά στην εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθεί.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχεται τη συμπερίληψή του στον κατάλογο των έργων του ΠΑ που δημοσιοποιεί η ΥΔ και σε δράσεις δημοσιότητας/επικοινωνίας που υλοποιεί η Δι.Δι.Ε.Π.
- (ii) Να λαμβάνει τα προβλεπόμενα στην πρόσκληση μέτρα δημοσιότητας.

5. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

- (i) Να τηρεί και να ενημερώνει φάκελο έργου με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Για τις ανάγκες του ΕΠΑ, στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους ελέγχους για διάστημα τριών (3) ετών, από την 31 Δεκεμβρίου του έτους υποβολής της τελικής δαπάνης της ολοκληρωμένης πράξης. Για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων το ανωτέρω χρονικό διάστημα ορίζεται στα δέκα (10) έτη και συνοδεύεται από τις ενδεδειγμένες δράσεις δημοσιότητας και διαθεσιμότητας. Η ΥΔ ενημερώνει τον δικαιούχο για το χρονικό διάστημα διαθεσιμότητας των εγγράφων κατά την ολοκλήρωση της πράξης.
Η ανωτέρω χρονική περίοδος διακόπτεται είτε στην περίπτωση διαδικασιών ενώπιον Δικαστηρίων ή διαιτητικών διαδικασιών είτε κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης αίτησης της ΥΔ ή της Δι.Δι.Ε.Π. Αφότου περατωθεί η διακοπή, τίθεται σε ισχύ επανέναρξη της ανωτέρω χρονικής περιόδου.
Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό μορφή πρωτοτύπων ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.
- (ii) Να κοινοποιεί στην αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑ το αργότερο με την υποβολή της πρώτης Δαπάνης το έντυπο Δ1 Ε3 «Κατάσταση τήρησης φακέλου Πράξης», στο οποίο, μεταξύ άλλων, καταγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση των φορέων στους οποίους τηρούνται στοιχεία και έγγραφα, καθώς και η μορφή τήρησής τους.
- (iii) Να τηρεί ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή από την ΥΔ του ΠΑ.
- (iv) Να τηρεί τις μακροχρόνιες δεσμεύσεις, όπου προβλέπονται, για πράξεις υποδομής ή παραγωγικής επένδυσης και για το διάστημα που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.
Η τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων δύναται να επιβεβαιώνεται από την ΥΔ.

6. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Για την έναρξη της διαγωνιστικής διαδικασίας για το Υπόεργο 1, απαιτείται ο έλεγχος νομιμότητας της διακήρυξης μέσω του ΟΠΣ.